

ХРОНІКА

ВЧЕНИЙ, ФАХІВЕЦЬ РИБНОЇ ГАЛУЗІ. ДО 115-Ї РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ХОМЧУКА АНДРІЯ ЯКИМОВИЧА

Народився Хомчук А. Я. 30 жовтня 1901 року в с. Василиця Черкаської області.

У 1925 році він закінчив Черкаський педагогічний технікум, і з 1925 по 1930 рік працював учителем, завпедом, директором школи.

У 1930 році Хомчук А. Я. вступив до Херсонського інституту рибної промисловості, а в 1931 році був переведений до Московського інституту рибної промисловості, який закінчив у 1934 році з присудженням кваліфікації рибовод-біолог.

З березня 1933 по січень 1944 року він працював у галузі рибного господарства на посадах старшого рибовода, директора рибгоспів Мосрибтресту.

З 1936 року проводив науково-дослідну роботу, склав кандмінімум при Мосрибвтузі, написав дисертаційну роботу на тему: «Рибницько-біологічна ефективність засіву вирощувальних ставів вико-вівсяною сумішшю», яку 29 січня 1943 року захистив, отримавши вчений ступінь кандидата біологічних наук.

У січні 1944 року Народним Комісаріатом рибної промисловості СРСР Хомчук А. Я. був переведений директором Українського науково-дослідного інституту рибного господарства для відновлення рибної промисловості України.

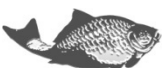
Хомчук А. Я. — перший післявоєнний, другий директор в історії Інституту рибного господарства.

З 1944 по 1953 рік, будучи директором Українського науково-дослідного інституту рибного господарства, брав безпосередню участь в розробленні актуальних питань відбудови та розвитку ставового рибництва як керівник окремих науково-дослідних завдань, а також у підготовці кадрів для рибного господарства, консультуванні працівників рибгоспів з питань ставового рибництва.

З часу заснування завданнями Інституту було розроблення нових методів ведення рибного господарства, підготовка кадрів, організація державного і кооперативного рибництва.

У результаті пропаганди завдань рибництва, підготовки кадрів рибоводів, розроблення заходів щодо відтворення рибних запасів у розвитку рибного господарства в довоєнний час було досягнуто значних успіхів.

У роки, які передували Другій світовій війні, Інститут своїми роботами комплексно впливав на весь процес вирощування риби.

Друга світова війна перервала роботу Інституту, який був евакуйований на Урал, та призвела до руйнування значної кількості ставів, загинували цінних племінних стад коропа, розповсюдження захворювань риб. Діяльність Інституту відновились на початку 1944 р., відповідно до Постанови Раднаркому УСРР від 25 лютого 1944 р.

Напрямок діяльності Інституту протягом 1944–1945 рр. характеризувався відновленням зруйнованого війною ставового господарства: досліджувалися рибницько-технічний та епізоотичний стани ставових господарств, здійснювалось розроблення заходів щодо зміцнення та поліпшення господарств, надавалась практична допомога виробництву у справі налагодження експлуатації ставового фонду та підготовки кадрів.

Протягом п'ятиріччя 1946–1951 рр. Інститут проводив дослідження, спрямовані на підвищення продуктивності рибницьких ставів, повніше використання кормових ресурсів рибогосподарських водойм, підняття культури виробництва, розроблення методів комплексної інтенсифікації у ставовому рибництві, селекційно-племінну роботу щодо виведення кращих порід і видів риб для розведення у ставах, вивчення захворювань риб та розроблення заходів боротьби з ними, раціональне використання сировинної бази внутрішніх водойм.

У подальші роки науково-дослідні роботи Інституту значною мірою сприяли освоєнню рибних багатств Дніпра, Дунаю, Дністра, Південного Бугу, Сіверського Дінця.

У всіх процесах відбудови зруйнованого війною рибного господарства України брав безпосередню участь Хомчук А. Я. як керівник Інституту рибного господарства.

У 1947 році ВАК Всесоюзного комітету у справах вищої школи при РНК СРСР Хомчуку А. Я. було присуджено вчене звання старшого наукового співробітника.

У квітні 1953 року на підставі рішення Міністерства легкої і харчової промисловості СРСР від 20 квітня 1953 року № 1707 Хомчук А. Я. був направлений в розпорядження Всесоюзного науково-дослідного інституту озерного і річкового рибного господарства для роботи у Білоруському відділенні цього інституту.

Науковим доробком Хомчука А. Я. є понад 20 наукових опублікованих праць, на підставі яких він підготував і здав до захисту дисертаційну роботу на здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук, яку через передчасну смерть не встиг захистити.

Науково-виробнича діяльність Хомчука А. Я. була належним чином оцінена державою. Він був нагороджений медалями: «За доблесну працю під час Великої Вітчизняної війни», «За оборону Москви», «У пам'ять 800-річчя Москви», «За трудову відзнаку», малою срібною медаллю Всесоюзної сільськогосподарської виставки.

Помер Хомчук А. Я. у 1953 році. Похований у м. П'ятигорську.

Грициняк І. І., директор Інституту рибного господарства НААН,
докт. с.-г. наук, професор, академік НААН
Олексієнко О. О., канд. с.-г. наук, с.н.с.

